

Segona época de

L'ART DEL PAGÉS

Periódich agrícola independent.

PORTA-VEU DE LA CLASSE AGRICULTORA Y DEFENSOR
DELS INTERESSOS RURALS.

L' EXCM. SR. MARQUÉS DE MONISTROL.

El dia 14 d' aquest mes morí en sa finca la «Torre Blanca», de Sant Feliu de Llobregat, l' Excm. Sr. D. Joaquim Escrivá de Romaní y Fernández de Córdoba, Marqués de Monistrol y d' Aguil- lar, Baró de Beniparrell, Gentil Home de Cambra de S. M. ab exercici y servitut, ex-Director general d' Agricultura, Industria y Comers, Gran Creu de la Estrella Polar de Suecia, Maestrant de Valencia, President del Institut Agrícola Catalá de Sant Isi- dro y de la Societat Catalana d' Horticultura, Vocal de la Comis- sió organitzadora dels Somatents armats de Catalunya, president de la Joventut Catòlica de Madrid, etc., etc.

Son cadavre fou traslladat á Barcelona 'l dia 16, pera ser de- positat al Cementiri vell, y pera, en son temps, ser conduhit á Beniparrell, ahont se guardarán sas despallas en el panteó de la familia.

Era, 'l Sr. Marqués de Monistrol, el proto-tipo de la antiga noblesa catalana y un dels pochs que podían ostentar ab orgull sos títols hereditaris; donchs á las excel·lencias d' aquestos hi afegia 'l seu caràcter bondados y franch, ab un cor obert pera tothom, qui s' hi acostés, sense classes ni distincions; com ho probá l' acte de la recepció y conducció de sas despallas, del que formaban part del fúnebre corteig totas las classes socials y totas las Autoritats superiors de Barcelona, civils y eclesiásti- cas, ab exclusió de cap política determinada. La gráfica y uná- nim expressió de «pobre marqués» que sortia de tots los llabis,

COLABORADORS.

Dr. D. Casimiro Brugués, professor químic.
D. Joseph Bayer y Bosch, enginyer.
» Frederich Benessat, químic.
» Geroni Bolivar, enginyer.
» Mariano Capdevila y Pujol, enginyer.
» Joseph Camp y Pradell, propietari rural.
» Pau Estruch, viticultor.
» Manuel Gispert, enginyer.
» G. J. de Guillen-García, enginyer.
» Joseph Mas, agricultor.
» J. Maspons y Camarasa, escriptor.

D. Rafel Mir, viticultor.
» Joan Miravent y Colomer, viticultor.
» Emili Pascual y Amigó, agricultor.
» Joseph Porta, professor veterinari.
» J. Pradell, agricultor-propietari.
» Leopoldo Rius, viticultor.
» Ramon Roigé, farmacéutich.
» Emili Tarré, naturalista.
» Manuel Terré y Cirera, metje.
» Antoni Torrents y Monner, pèrit químic.
» Anton Ubach y Soler, ampelógrafo.

DIRECCIÓ: D. Francisco X. Tobella de Argila, pèrit agrónomo.
Primpesa, 11, 3.er—BARCELONA.

La subscripció se paga per anyadas de 5 pessetas y á la bestreta, al carre-
del Bou de la Plassa Nova, n.º 13, papereria.

Ayuntamiento de Madrid

ANUNCIANTS.

Maquinaria agri- cola.

Albert Ahles.
Valls germans.
Enrich Soler.
M. Salvatella.
Moratones y C.^a
Máquinas per empeltar

Guanos y adobs, so- fres y sulfats.

J. Alesan.
Permanent nitrate com-
mittee.
Amadeo Cros.

Ceps americans.

Estació Ampelográfica
Catalana.
Martial Ombrás.
Mir, Romeu y C.^a
Ceps americans per
vendre.
Leopoldo Rius.
Isidro Almirall.

Arbres.

Joseph Tobella.
Joan Camprubí.

Varlos.

Liniment Boyer-Michel
La Catalana de Segurs.
Talpicida-Almera.
Turtós de coco y de
llinosa.
Fábrica de vidrieria de
Joan Vilella y C.^a
Apicultura movilista ó
moderna.
Protector de suro pera
empeltar las vinyas,
per J. Rabasa.
Mástic vegetal inalte-
rable.
Successor de A. Bosch.
Agencia técnica agri-
cola-industrial.

Llibres.

Construcciones é indus-
trias rurales.
Biblioteca Agrícola Ca-
talana de L' Art del
Pagés.
Reglas prácticas pera
obtenir bons olis.

SUMARI:

L' Excm. Sr. Marqués
de Monistrol, per T.—
Un auxiliar de la agri-
cultura, per March Mir.
— Condiciones que deu
reunir l' aygua pera re-
gar, per G. J. de Guillen
García.

VARIETATS. — Curació
sense medicinas, (acaba-
ment) per M. Cuni.

NOTICIAS, CULLITAS,
FIRAS Y MERCATS. — Més
sobre preus d' adobs mi-
nerals. — Castellví de la
Marca. — Fraga. — Lleyda
Manresa. — Sant Feliu de
Guixols. — Sitges. — Tor-
tosa. — Valls. — Vendrell.
— Vilanova y Geltrú.
— Mercat de S. Celoni.
— Vins. — L' Oranie Agri-
cole. — Agricultura y
zootechnia. — Máquinas
Agrícolas y Vinícolas.
FIRAS Y FESTAS MAJORS
DE CATALUNYA.

es la prova més fehacient de sa bonhomia y de nostras asseveracions y á la vegada revela las excel·lentas qualitats que adornàren en vida á qui, després de sa mort, lo trovarém á faltar tots sos amichs.

La circumstancia de ser enginyer agrónom feya que se dediqués á la agricultura ab coneixement de causa y que ocupés merescuts y distingits càrrechs en un ram tan complicat; estant sempre á la bretxa de totes las qüestions que poguessin més ó menos directament afectar el problema de la producció nacional, per quin tenia marcada predilecció.

Ha mort á la flor de sa edat, quand encara no contava una quarentena d'anys y quand podia comensar á recullir los lloers d'una política honrada, que li havia ocasionat alguns disgustos, per lo mateix de ser honrada.

¡Que Deu l'haja perdonat!

T.

UN AUXILIAR DE LA AGRICULTURA.

Fa com á dos anys que 's va despertar en la provincia de Barcelona la afició al estudi de la terra, no en sa banda exterior que l'home pot fàcilment recorre, sino en son interior, ficant-se, podriam dir, en sas entranyas aprofitant sas esquerdas, avenchs, covas y demés forats que presenta. Aquesta afició, aquest *sport* no deixa de tenir sos inconvenients y pochs serán quins s'atrevescan á tan especials excursions: pero, ab tot, si 's pot tenir las eynas necessarias, los perills no son molts ó quan menos quedan molt reduhits.

Si fos solzament lo que moguéss a aquestas excursions, la afició per los descobriments, l'afany per regirar lo desconegut en busca no més que d'espectacles nous que omplen l'esperit de admiració ó d'esglay, los travalls y los perills de la vida del *turista* res tindrián que veure més que ab ell sol. Pero are no es el turisme lo que fa moure als aficionats: no es la curiositat per descobrir llocs desconeguts lo que fa ficarse sota terra als atrevits exploradors. La ciencia, la *Espeleologia* va omplint cada dia noves planas en los llibres totjust comensats de des-

● FÀBRICA DE VIDRIERÍA ● ESPECIALITAT PERA ENVASOS DE VINS, LICORS, ACIDS, AIGÜES MINERALS Y DEMÉS.

DE JOAN VILELLA Y COMP. A

Fàbrica à S. Martí de Provensals (Poble Nou).—Despaig: Carrer del Comerç, 43, entressol, 1.ª—Barcelona.

Aquesta fàbrica s'ha montat pera provehir los envasos que necessitan las fàbricas de productos químichs, com son bombonas y altres grans envasos pera aquesta industria; pera provehir als exportadors y agricultors que se dedican als envasos de vins en botellas-tipos jerezanas, bordelises, burgonyesas, champagnes, stors, etc.; pera fabricants de licors, com son Vermouths, cognacs, etc.; pera fabricants de begudes, gasosas y cerveses y per los propietaris de manufactas pera las sevas ayguas medicinals.—La casa envia dibuixos y preus a las personas que ho solicitan. FABRICACIÓ ESPECIAL DE GARRAFONS.

CEPS AMERICANOS.

Hibrits europeo-americanos.
Hibrits américo-americanos pera la replantació
de la vinya en tota mena de terras.

Isidro ALMIRALL.
Sant Sadurní de Noya.

Ayuntamiento de Madrid

FÀBRICA DE VIDRIERÍA
de Joan Vilella y C.ª
FABRICACIÓ ESPECIAL DE GARRAFONS.
Comers, 43, entressol, Barcelona.

cubriments útils y fins excelents que fan los que aquest ram de la ciencia cultivan.

A Fransa hi ha un espeleólech eminent quins travalls, publicats en groixuts volúmens, se refereixen á investigacions fetes en el seu pays, á Italia, Alemanya, Russia, Grecia y darrerament á Espanya ahont va estar l' any passat Mr. E. A. Martel. Quan va venir á visitar la provincia de Barcelona fou seguit per molts joves aficionats, deixant al entornáren sembrada en nostre pays la llevor d' espeleólechs que ab seguretat darán fruyt en son día. Y dihém ab seguretat perque relativament al poch que s' ha pogut fer fins are n' ha donat ja, com aném á dir.

Tothom sab el servey que fa á la agricultura la geologia. Tant que aquesta ciencia n' ha de ser el fonament. Primer de tot cal coneixer be la terra que 's vol conreuhar pera aplicarli després lo convenient y que 'ns ensenyan las altras ciencias auxiliars de la agricultura: la agronomia, la fisica, la química, y altres. Una de las branques de la geologia ha de ser per forza la espeleologia que estudia las terras en son interior, en punts ahont al geólech li pot faltar pit ó maneres d' arribarhi.

D' altra part pot haverhi dintre terra, en llocs desconeguts, dipòsits d' aygua que escorrentse per alguna esquerda van á sortir molt lluny quan podrian aprofitarse aprop del lloch ahont son, fent la riquesa d' algun punt poch menos que improductiu per falta d' aygua. Poden trobarse minerals que no surten sobre terra: dipòsits de fosfats que tant convenen á la agricultura y fins guanos especials com ja ha succehit en nostra terra. Y tot aixó solzament poden descobrirho homens de valor seré pero que vagin guiats per l' estudi de la espeleologia; homens que sápigán aprofitar los descobriments de sas excursions pera deixar que altres los apliquin en benefici de tothom.

Cabalment tenim are la satisfacció de passar cada día, y per cert per ben curta temporada, algunas horas ab la agradable companya del aprofitat deixeble de Mr. Martel, En Norbert Font y Sagué, que ab son continuo tracte ab l' eminent geólech catalá, honra de la provincia de Barcelona, el Dr. D. Jaume Almera, no es profá en los coneixements necessaris pera saber treure fruyt de sas excursions sota terra. Encara que sia mortificar sa

EN LA CASA TOBELLÀ

coneguda per

CASA REIG

DE

Sant Pol de Mar,

se venen taronjers empeltats sobre peu agre, pomeras, pereras, presseguers, plátanos y polls pera passeig á preus módichs.

Sarments y arrelats de las millors classes de ceps americans.

DIRECCIÓ:

J. Tobellà y Soler

S. Pol de Mar

ó

J. Tobellà y Argila

Primpessa, 11, 3.er, 1.^a

BARCELONA.

AMADEO CROS.

Primpessa, 21, Barcelona.

FÁBRICA EN BADALONA DE PRODUCTOS QUÍMICHS
PERA LA INDUSTRIA Y AGRICULTURA.

Ácids. — Nitrats. — Pirolignits. — Acetats. — Minis. — Alcohol methylich. —
Preparats d' estany. — Sulfat ferro y altres. — Superfosfat, etc.

MATERIAS PRIMERAS PER ADOBS.

Carbonat potassa. — Cloruro potassa. — Sulfat potassa. — Nitrat potassa. — Nitrat sosa. — Sulfat sosa. — Sulfat ferro. — Sulfat magnesia. — Sulfat amoniach. — Fosfat cals d' os. — Fosfat cals mineral. — Fosfats precipitats. — Superfosfat cals. — Kainit. — Sofres. — Sulfat coure.

Ayuntamiento de Madrid

NOVAS MÁQUINAS

PERA

MOLDRE OLIVAS,

AB PATENT D' INVENCIO
PER 20 ANYS,
de

Marcelino SALVATELLA

CONSTRUCTOR.

Tortosa.

Despinyoladoras y trinadoras d' olivas, cinias, bójits, trepitadoras de rahims, prempsas y altres máquinas agrícolas premiadas en varias exposicions.

modestia excessiva, hem de publicar alguns descobriments, reals y positius per En Font y Sagué portats á cap pera fer veure si 'n son de beneficiosos pera la agricultura aquestos travalls.

Pe'l Juliol d'aquest any, en una excursió per las serras de Bertí, va ficarse ab dos amichs dins d'una esquerdá que feya la terra. La esquerdá forma un passadís estret, de mal anarhi y de mal passarhi durant cent cinquanta metros: després s'aixampla una mica acabant ab uns ensorraments del terreno que allí es el numultich. Dins de la esquerdá y formant el fons hi ha una gran quantitat de guano de rata-pinyada, format per los excrements y despullas que aquells mamífers ab alas han anat apilanthi per sigles y sigles. El gruix de la capa de guano arriba en alguns punts á més d'un metro y treyntlo 's podrà adobar molta terra ab un adob molt fort y que no costará diners que se 'n vagin al extranger (1).

Fa poch dias, eram á 15 d'Agost passat, va recorre la encontrada de Vallirana ahont abundan tant los avenchs. Allá en aquell ensorrament del cretaci conegut per el plá d'Ardenya que te una extensió de dos kilómetros de llarch per un d'ample, va observar molts esquerdas, pous naturals y forats per ahont se fica l'aygua quan plou, escorrentshi tota sense escaparsen gens per cap altra banda.

A uns 150 metros més avall y en la divisoria del cretaci ab el triassich, tal com ho posa 'l doctor Almera en son mapa geològich de la provincia de Barcelona, surt una font, la *Font d'Armena* com s'anomena, quinas ayguas serveixen pera regar la terra y pera fer anar motors per la industria. La font raja sempre, mes quan plou molt en el Plá d'Ardenya, sobrehix per uns forats més alts que la font.

La estreta esquerdá de la terra no deixava passar un home y 's va tenir de tirar barrinadas per obrir pas. Ficantshi per aquest forat y arrossegantse com una serp, pogué descobrir la

(1) Heus aquí la composició que generalment tenen aquestos guanos; per 100: Azoe, de 5 á 9; de fosfat de cals, de 10 á 12; humitat, 18'50; materias silíceas, 14. (Muntz y Girard, *Les Engrais*, T. II.)

Estos folletos, publicados por el PERMANENT NITRATE COMMITTEE de Londres, los reparte *gratis* la Delegación Hispano-Portuguesa, Claris, 96, Barcelona, bastando hacer la demanda de los mismos al Delegado.

El PERMANENT NITRATE COMMITTEE no vende ni dispone de nitrato, y sus deseos son no intervenir en operaciones mercantiles. Sin embargo, está á disposición de los interesados para suministrarles cuantos datos deseen sobre precios, fletes, expendedores y demás antecedentes requeridos para el comercio del nitrato de sosa.

PERMANENT NITRATE COMMITTEE. DELEGACIÓN HISPANO-PORTUGUESA.

¿Qué cantidad de nitrato de sosa (salitre de Chile) necesitan los diferentes cultivos y en qué época del año conviene aplicar este abono? La importancia del nitrato de sosa en la horticultura y jardinería. Por el Dr. D. Maximiliano Weitz, secretario de la Delegación *Der Vereinigten Salpeter-Produzenten*.

El nitrato de sosa en agricultura.—Su empleo en el cultivo de la vid. Por el Dr. D. L. Grandeau, director de la Estación Agronómica del Este, Francia.

«El empleo del nitrato de sosa en los diversos cultivos» precedido de una reseña sobre «la nutrición de la planta según los modernos conocimientos.» Conferencia dada por el ingeniero D. Mariano Capdevila y Pujol, delegado en España y Portugal del PERMANENT NITRATE COMMITTEE.

Ayuntamiento de Madrid

PERMANENT NITRATE COMMITTEE.

DELEGADO EN ESPAÑA Y PORTUGAL:

D. Mariano Capdevila y Pujol.

Claris, 96, Barcelona.

disposició del lloch d'ahont surt l'aygua dintre d'una petita cova. El dipòsit consisteix en un pouet de quin fons y de quins costats surt l'aygua que sobreix després cap á fora. El pou estava ple de rochs que foren trets, augmentant desseguida l'aygua d'unas 150 plomas de Barcelona (1).

Examinant ab cuydado 'l pou, se veu que l'aygua que reb, no surt tota cap á la font perque molta s'escapa per petites esquerdas que 's veuen per tot arreu; pero fora fácil corretgirho y ab poch gasto augmentar la déu del líquit, element tan estimable en agricultura.

N'hi ha prou ab las duas relacions que hem posat pera fer compendre la importancia dels estudis espeleològichs y de la aplicació que deuen tenir pera la geologia, la hidrologia y per consecuencia la agricultura. Nos sembla que tots los agricultors que 's trobin tenint en sas terras alguna curiositat semblant, tant en fonts com en covas, avenchs, etc., farán bé en dirho al *Centre Excursionista* de Barcelona, que te una Secció que 's dedica á aquest ram especial de excursions. Poden obtenir tal volta, quan menos s'ho pensin algun benefici y ne farán sempre á la agricultura en general que ho tornarem á dir una y altra vegada, aprofitar sempre tots los estudis que 's fassin respecte á la terra.

MARCH MIR.

CONDICIONS QUE DEU REUNIR L'AYGUA PERA REGAR.

I.

¿QUÍN PAPER DESEMPENYA L'AYGUA EN LAS REGÓS?

Pera reconeixer si un aygua es bona pera regar, es precis avans saber sa missió. L'aygua, además de proporcionar los cossos hidrógeno y oxígeno de que 's compon, serveix de medi pera portar á las diferentas parts del vegetal las substancias nutritivas que li son necessarias. Además, serveix pera desfer los minerals que han de formar las terras de cultiu y pera por-

(1) La ploma de Barcelona = 16 cargas diarias = 2'3 m. diaris.

VINYAS AMERICANAS.

GRANS CULTIUS
Y
VIVERS CATALANS
DE

D. Martial Ombrás

Avinguda Ferrocarril

FIGUERAS (Gerona)

Recomano als senyors Propietaris en bé desos interessos que, ans de comprar cepes americans, se serveixin consultar mos preus corrents y visitar mas plantacions ab 40.000 peus de 4 á 10 anys, produhint alguns millions d'estacas *Rupestis Lot, Guiraud, Martin, Gloire de Montpellier, etc.*; *Berlandieri* é híbrid *Millardet*; podent esculliren plantacions de 500.000 barbats y 40.000 empeltats. No vench altres productos que 'ls meus. y las varietats que se demanin las serveixo sense barreja, auténticas y garantizadas en factura.

Desconfiar d'eixos comerciants que no tenen plantacions sino en sa imaginació y preus corrents.

A petició dels senyors compradors se regala y envia de franch la obra «*Noções prácticas de viticultura; La Viña Americana, su plantación, ingerto, cultivo, enfermedad, & per D. Marsal Ombrás, propietario.*

Aving.ª ferrocarril
FIGUERAS (Gerona).

NO MAS FUEGO.- ¡70 años de buen éxito!

LINIMENTO BOYER-MICHEL.

Curación segura de los alcances, aistensiones, esguinces, esparavanes, sobre-huesos, alifafes, tumores lamparónicos, reumas, parálisis, debilidades de las piernas, claudicaciones, dilataciones sinoviales, contusiones, hidropestias, oftalmias y enfermedades de la garganta y del pecho. Asimismo se hace uso del **Linimento Boyer-Michel** en todos aquellos casos en que se aplica el hierro rojo, sobre el que tiene una ventaja inapreciable, que es no destruir la raíz del pelo, el cual vuelve á salir después de la enfermedad.

DEPÓSITO GENERAL EN FRANCIA,

J. Cormier y H. Péron. Châteauroux (INDRE.)

DEPÓSITO EN BARCELONA,

Alomar y Uriach, Calle de Moncada, n.º 20.

Ayuntamiento de Madrid

REGLAS PRÁCTICAS

PERA OBTENIR

BONS OLIS

PER

G. J. de Guillen-García
enginyer.

Preu: 1 pesseta.

Primpesa, 12, entressol.
BARCELONA.

tar á aquéstras, substancias nutritivas; pera favorir las reacciones químicas que se verifican en los adobs y també pera refrescar los vegetals, evaporantse durant las horas calurosas d' estiu.

Los vegetals se componen principalment de carbono, oxígeno é hidrógeno. El carbono lo treuhen principalment del ácid carbónich del ayre per medi de la respiració y l' oxígeno y l' hidrógeno l' extrauhen del aygua, l' últim, y del aygua y del ayre, l' oxígeno.

L' ázoe que conté 'l vegetal, lo pren directament de la atmósfera ó de las substancias que 'l portan en dissolució en l' aygua ó l' adquireix per aquestos dos conductos. Es donchs l' aygua en aquest concepte, indispensable pera la vegetació.

Además d' aquestos materials, los elements indispensables pera la vida dels vegetals son: el cloro, sofre, fósforo, potassio, sodio, calcio, magnesio y ferro. S' hi troba també en los vegetals el silicio y 'l manganoso; encara que segons opinió de M. Sachs no s' ha reconegut l' influencia positiva d' aquestos dos materials en l' assimilació y en lo desentrotlló de las plantas. L' aygua es lo medi pera portar á las diferents parts del vegetal tots aquets cossos simples formant combinacions solubles, ja unintse entre sí químicament ó ja ab altres materials.

Coneixent lo que necessitan las plantas, nos farém més cabal de la utilitat dels materials que conté l' aygua, composició que veurém en altre article.

L' aygua desfá los minerals, ja disolent un de sos components, com succeheix ab el feldespet, ab el granito, ó bé omplint los espays buyts y glassantse en ells durant l' hivern. La forsa d' expansió del aygua al pas del estat líquit al sòlit esmicola 'ls minerals. L' aygua al caure per las montanyas disol varias sals com son el carbonat de cals, sulfat de cals, etc., y arastra, portantlas en suspensió, argilas y materias orgánicas. Aquéstras serveixen d' adobs als terrenos que regan y las argilas milloran los terrenos arenosos ó massa calcáreos. Es tal el poder fertilisant d' alguns llots, que contenen més ázoe que 'ls fems d' estable.

L' aygua serveix pera favorir certas reacciones químicas que

CEPS AMERICANS.

Cultius y viviers de LEOPOLDO RIUS. — Barcelona.

S' enviará 'l catàlech á qui 'l demani.

Agencia técnica

agrícola — industrial.

Regos. — Elevació de ayguas. — Molins fariners. — Sals d' aygua. — Instalació de motors y de fàbricas. — Instal·lacions elèctriques. — Estudis. — Pressupostos. — Valoracions. — Consultas.

Dirigirse al enginyer D. G. J. de Guillen García, á Barcelona, carrer de las Cortes Catalanas, 299, tercer pis.

las duas especies per TAUPS, los quals destrueixen los sembrats, tallant las arrels y fins los tronchs com succeheix ab los céps, causant danys de consideració als agricultors, de manera que tots los medis empleats fins avuy dia pera destruhirlos no han donat resultat.

Lo TALPICIDA-ALMERA es l' únich medi exterminador d' aquets animals, lo més barato y segur.

¡PROBÉULO Y VOS CONVENCERÉU!

Preu del pot de 100 bolas, 8 rals. — Se venen en lo Despaig Central: carrer de Xuclá, 21, BARCELONA, FARMACIA ALMERA y en son Laboratori-Fàbrica de SANT JOAN DE VILASSAR.

IMPORTANT AGRICULTORS.

Talpicida-Almera. Mata-taups

En forma de boletas y en pots de vidre expeném aquest tòxich que la práctica de molts anys nos ha ensenyat que es l' únich exterminador tant del TAUP com de la RATA-TAUPERA vulgarment conegudas

Ayuntamiento de Madrid

deuen succehirse entre 'ls materials que formen los adobs. L' ácid carbónich que porta en dissolució l' aygua facilita la formació de sals solubles. Los carbonats de cals, de magnesia, de ferro, etc., se dissolen en l' aygua que conté ácid carbónich, passant á bicarbonats.

L' aygua es d' absoluta necessitat pera refrescar el vegetal durant las horas calurosas del estiu.

L' aygua, evaporantse per las fullas, produheix disminució de temperatura en ellas, y per lo tant, las manté frescas y hermosas. Si l' aygua falta al vegetal, las fullas arriban á secarse y fins la planta acaba per morir-se. Es precis donchs, donar al vegetal l' aygua que pert per evaporació.

G. J. DE GUILLEN GARCÍA.

VARIETATS.

CURACIÓ SENSE MEDICINAS. (1)

(Acabament.)

En las ciutats abundan los metges acreditats; d' una gran pràctica y qu' han vist mils y mils malalts de tota mena, y com es natural, son molt sollicitats; pro ells no 's poden fer trossos: sovint, quand, en una casa se 'ls avisa, per més voluntat que tinguian, los hi es impossible acudirhi al moment y á voltas tardan 10 y 12 horas; temps més que suficient perque 'l mal prengua increment, y lo qu' hauria sigut una petita indisposició ab assistència prompte, se converteixi en grave ó incurable. Per fi, arriba 'l metge tot apressurat; hi está lo temps precis per polsar lo pacient, donarli un vistasso y receptar; luego, escalas avall perque altres l' esperan. A pesar d' aquesta precipitació, no poch val lo cop d' ull que, la molta visita 'ls hi ha donat per descobrir en un instant, la classe de malaltia de que s' tracta y aplicarhi 'l remey apropiat.

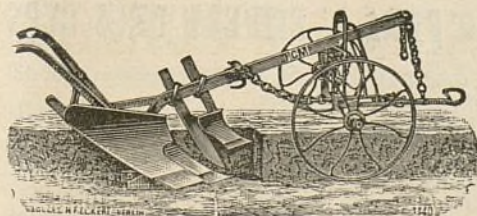
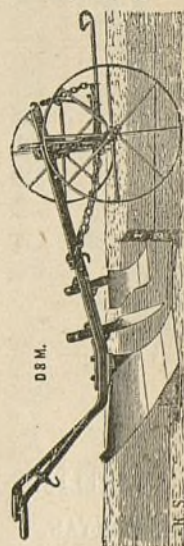
Continuaren durant una llarga estona, parlant d' altres cosas; dels aplechs y festes majors, y pel sentit de la conversa s' confirmaren de que, per aquell bon matrimoni, los dias trascorrian apacibles sens caborias; y 'l color de sas caras prou be demostrava que, disfrutavan d' una salut inmillorable.

Se despediren. Lo matrimoni 'ls oferí la sua casa y als amichs 'ls desitjá dilatats anys de vida.

(1) Vegis los números 602, 603, 604, 605 y 606.

Bombas pera trafegar vins, pera regar, per agotaments é incendis. — Prempsas y Filtres pera vins. — Aradas, Desgranadoras de blat de moro, Ventadoras, Cedassos, Talla-pallas, Trituradoras de grans, etc., etc. — Batadoras, Segadoras y Rasclets. — Aparells pera combatre lo mildew y la Pyrala. — Basculas y mánegas de totas classes. — Gran assortit d' articles pera cellers y botillerias.

Passeig de la Aduana, 15, Barcelona.
Instrumentos aratoris de totas clases y sistemas.

GRAN DEPÓSIT

DE

MAQUINARIA AGRÍCOLA Y VINÍCOLA

DE

Albert Ahles

SUCCESSOR DE LA SUCURSAL NOEL DE PARÍS.

Passeig de la Aduana, 15, Barcelona.

INSTRUMENTS ARATORIS DE TOTA CLASSES Y SISTEMAS.

Si s' envian 1 pesseta y 50 céntims en sellos de correu, se remet 'l Catálech general il·lustrat de 1897, que consta de 200 pàgines y prop de 1.000 grabats.

Ayuntamiento de Madrid

GRAN DEPÓSIT

DE

MAQUINARIA AGRÍCOLA Y VINÍCOLA

DE ALBERT AHLES

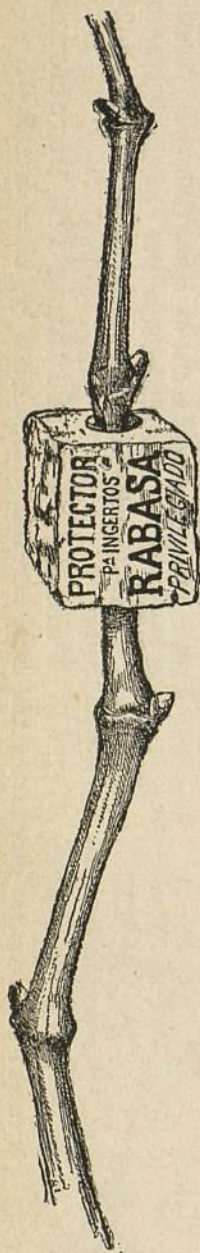
Successor de la Sucursal Noel de París.

Passeig de la Aduana, 15, Barcelona.

PROTECTOR

DE SURO

PERA EMPELTAR
LAS VINYAS.

**PROTECTOR
DE SURO**
PERA EMPELTAR
las vinyas.

AB PATENT D' INVENCIÓ.

*El mellor sistema,
més eficaç
y econòmic.*

J. RABASA

Palma Sant Just, 12.
BARCELONA.

Los referits companys emprengueren lo retorn á Calella, puig el sol ja abrusava y pel camí, en Desideri, mirant á n' en Ricardo, li digué: heus aquí dos personas que, si haguessen continuat residint en Barcelona, ficats dins de la botiga, tal vegada hi hauria anys que foren morts y enterrats, y ara, ja ho veus, ab la vida que portan, se conservan bons y ágils. Donchs aixuguemnos ab gust la suhor que 'ns cau front avall y acceptémlo com un do, com bálсам reparador; y axis ho feren.

En Desideri, vejent qu' en Ricardo estava quasi completament restablert, aná extenent las excursions, no limitantlas al pla ni á la platja, sino que, las feu arribar á las montanyas, cap á can Carreras, can Estol, Orsavinyá y altres punts de la comarca.

Com l' afició den Ricardo s' dirigia á coneixer los insectes que, perjudican l' agricultura, en Desideri, complascent, s' esmerá en instruirlo en dita especialitat; de modo que 'l jove, en pochs mesos, quedá enterat dels insectes que danyan las plantas.

Quand en las hortalas veyá las cols foradadas, sabia que 'l mal era fet per l' oruga de la *Pieris brassicae* L. y 'ls tomátechs menjats per la del *Heliothis peltigera* S. V.; si al passar per una vinya, reparava qu' estavan volant á ran de terra unas petitas papallonas, no havia de rumiar gayre per poder dir: son la *Conchylis roserana* Froel., y la *Tortrix pilleriana* Schiff. que tant perjudican als rahims; si al atravessar los sembrats, s' encontrava ab un brí tendre de blat rosegat y ab l' espiga fofa, donava ab tota certesa la culpa á la cuca de la *Orobena frumentalis* L., ó be á la larva del *himenopter Cephus pygmaeus* L.; en las pinedas, senyalava d' un tros lluny, las bossas de trenyinas que penjavan de las brancas, com esser los abrigalls de l' oruga *Cnethocampa pytiocampa* Schiff.; se condolia quand contemplava los destrossos de fullas que las de l' *Ocneria dispar* L. y *Bombyx neustria* L. fan en los boscos d' alzinaz; al passar pel costat d' una figuera morta, tocava las branquetes, las que se rompian tot seguit, escampantse la quera, y una munió de petits coleópters anomenats *Hipoborus ficus* Er., se bellugavan y queyan; si entrava en un graner y se li presentava una multitud d' arnas, sabia qu' eran la *Tinea granella*, y remoyent las pilas de blat, fabas, pésols y vessas, en feya sortir los *Bruchus* y *Anthrenus*; per últim, puig fora may acabar, si per postres menjavan cireras ó pomas, de dins de las primeras hi treya la larva del *Ortalis cerasi* y de las segonas la oruga de la papalloneta *Carpocapsa pomonella* L.

Terminada que fou la veda, per tot arreu feyan los cassadors llurs preparatius. Se netejavan las escopetas, se despenjavan los sarrons, mentres que 'ls gossos saltavan y lladravan de contents.

En Desideri no era cassador; mes vejent á n' en Ricardo inclinat envers la noble diversió, en la qual s' exercita la destresa y se

VENTATJAS DEL PROTECTOR DE SURO PERA L' EMPELT DELS CEPS

Lo suro que, com es sapigut, es un gran allunyador del fret, aixís com un bon conservador del calor, es per l' operació del empelt d' excelents é incomparables propietats.

Ademés de la ventatja d' abrigar millor l' unió, preservantla de l' inclemencia del temps, la subjecta, expeleix l' humitat y fa soldar de la manera més perfecta que 's puga desitjar.

Ab lo **Protector** de suro 's poden empeltar los ceps de tots gruixos fins los més prims; en lo mateix temps se n' empeltan molts més que per lo sistema antich, é impideix que li surtin al empelt las arrels superiors, tant perjudicials á aquestas plantas y que tant treball dona lo tallarlas.

Per aquest sistema 's suprimeixen las lligadas ab rafia y, per consegüent, lo molest y entretingut treball de lligarlo; la planta no produheix goma, adquireix més vigor y ufana, y al engroixir-se, ell mateix romp lo **Protector**, fentlo saltar.

Ab lo **Protector** de suro, 'l mateix any comensa á produhir alguns rahims, habent arribat á obtenir, si bé en contats ceps, fins cinch rahims grossos.

Lo modo d' emplearlo es molt senzill: se talla en redó 'l cep á ran de terra, fentli un tall de dos á tres centímetros en direcció del eix; se posa 'l **Protector** per lo forat més xich, y quand la planta ha rebassat lo diámetro més gros, s' hi uneix l' empelt fet tascó, fent pujar lo **Protector** fins á dos ó tres milímetros del nivell del porta-empelts, calantlo després ab terra.

Convé no confondre aquest sistema ab altres qu' han donat dolents resultats.

Al propietari ó agricultor que desconfihi, sols se li demana qu' ho probi com ensaig, per quant son preu sols es de **4 rals lo cent.**

vigorisa 'l cos, procurá acomvoyarlo ab uns quants companys de tota sa confiansa, y ab ells emprengué lo jove, una serie de corre-ri-ri-ri y batudas, pels boscos y herms del terme. Quand, després de una jornada ben empleada y aprofitada, entravan de retorn al poble, carregats de cunills y perdius, en Ricardo, sempre figurava al cap de la colla, cantant y bromejant.

¡Quin cambi més radical s' havia operat en aquella naturalesa, que, sis mesos endarrera no tenia alé ni per alsar una palla! ¿Podían restaurarlo d' un modo tan complert, las medecinas de la botiga? Ara rés lo cansava; per més que caminés no perdía may lo dalít; tenia una gana de destraler; rebia 'l vent y per més que braholés no 'l constipava; aguantava horas enteras el sol y no li feya afrenta pujar montanyas altas á quals cims arrivava, aixó sí, suhat y amarat com una esponja; pro bastávali posarse en un redós y aixugarse la suhor, per quedarse fresch com una rosa.

S' esqueya 'l 20 d' Octubre, y en Desideri considerá arrivat lo moment de que 'l jove, en Ricardo, tornés á reunir-se ab sa familia, una volta alcansat lo fi de sa estancia á fora, que fou de que recobrés la salut. Mes, antes de realisar la separació que, devia serli dolorosa, puig, en aquells mesos de viure junts li havia prés ver-dader afecte, projectá fer una última recreativa excursió que, debía durar uns quants dias, y desitjant qu' hi prenguéss part lo comú amich en Lluís, de Barcelona, li escrigué lo següent: Vina que, celebrarem la curació de 'n Ricardo, anant á recorre las principals poblacions d' aquesta provincia de Gerona, y després l'acompanyarem á casa sua. En Lluís acceptá gustós la invitació; fou puntual á la cita y partiren los tres, animats y joyosos.

Visitaren Figueras, pujaren al Castell y en un departament de las quadras d' aquella fortalesa, se descubriren ab respecte devant del lloch ahont morí, mártir de la patria, l' heroich defensor de Gerona. Passaren un dia en Romanyá del Ampurdá, lo Lourdes Catalá, havent sigut molt obsequiats del Reverent Senyor Rector Mossen Gervasi; destinaren altre dia al Castell-palau del Iltre. Senyor Compte de Perelada, espléndida mansió senyorial qu' ha sigut restaurada á tot cost, estant, l' exterior, rodejat d' un magnífich parch cuidat ab esmero, y l' interior del edifici, á més de las habitacions sumptuosas, conté, un rich museo d' armaduras. Arrivaren fins á Port-bou.

Lo viatjar, á més de l' objecte higiénich y de distracció, deu esser instructiu.

Moltas personas recorren regions enteras y extensos payssos, y rés aprenen; diuhen que s' han divertit y aixó 'ls basta.

Pujan al tren; se passen la bata de viatge, se sentan cómodament en cotxe de primera y fan lo trajecte, fumant, llegint diaris y

FOSFATS, SUPERFOSFATS Y DEMÉS MATERIAS FERTILISANTES.

Adob especial pera vinyas y arbres
aplicable en los meses de Noviembre, Diciembre, Enero y Febrero.

Magatzém de drogas J. ALESAN, carrer de Freixuras, 23.—BARCELONA.

GUANOS Y ADOBS PERA LAS TERRAS

Premiats en 14 Exposicions nacionales y extrangeras.

GUANO AMONIACH FIXO.

(ADOB COMPLERT APPLICABLE A TOTS LOS CULTIUS).

ADOB ESPECIAL PERA CEREALS.

ADOB pera VINYA, LLEGUMS y HORTALISSA.

Aquets **ADOBS**, basats en la lley de restitució vegetal, retornan á la terra arable los element fertilisadors necessaris pera lo complert desentrotlló de la planta, portan la producció á son *máxi-mum* de rendiment y milloran la composició dels terrenos.

Depósit: carrer Freixuras, 23, magatzém de drogas J. ALESAN.—Barcelona.

Ayuntamiento de Madrid

GUANOS Y ADOBS

PERA LAS TERRAS.

Premiats en 14 Exposicions nacionales y extrangeras

Magatzém de drogas J. ALESAN.

Freixuras, 23, Barcelona.

novelas ó be dormint, sens fixarse en los paysatjes que se 'ls van presentant á la vista ni pendre notas de record; y quan arriban á las capitals, continuan pel mateix estil: qué se 'ls hi dona de las runas dels monuments antichs, edificis històrichs y dels museos; 'ls basta, los teatres, cafés, hipódromos, frontons, etc.

No ho feren axís los tres amichs. Durant sa excursió, anaren observant la comarca qu' atravessaren y no deixaren de la ma, lo llaipis ni 'l llibret de memorias. Se distribuïren los estudis; cada hu s' encarregá de lo que més entenia. En Desideri y en Ricardo, s' ocuparen de la vegetació y cultius de terreno y en Lluís de l' arquitectura, fabricació y hàbits del pays.

De retorn, anaren á Castelló per admirar l' iglesia y claustros de son monastir; se passejaren en barca pel golf de Rosas y desembarcaren á La Escala per poder tocar ab la má los restos de la célebre *Emporiae*; se detingueren á Gerona, hont donaren una volta per las enrunadas murallas, en las quals moriren tants bons patricis, defensors de nostre Independencia; no olvidant visitar la Catedral y demás iglesias, las que, mouhen al reculliment y á l' oració ab son sever aspecte.

Las iglesias antigas, en particular las d' estil gòtich, perden gran part del respecte que deuen inspirar, si se 'ls replica las parets ó se pintan de colors vius; preferím véurelas ab sas pedras ennegridas pel temps y 'l fum: se dirá que son lletjas; pot ser ho sian als ulls; pro, per el cor, per nostres sentiments religiosos, son bonicas y venerandas.

Per terminar l' expedició y aprofitant lo ferro-carril económic, anaren á Sant Feliu de Guixols qu' es, una de las poblacions més hermosas é importants de la Costa de Llevant.

Ab una setmana realisaren aquest senzill y agradable viatjet, fet ab tota comoditat, sens agitació, sens perdre las nits; donant al descans lo temps degut: pochs cafés y teatres visitaren, mes en cambi, no deixaren monument per veure ni antiguitat per estudiar: trajos, costums, industrias, tot fou apuntat en lo llibre de memorias.

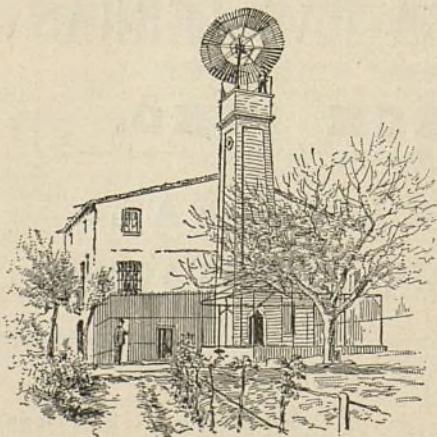
Qualsevulla conegut que 'ls hagués vist á l' entrada de Calella, hauria dit: qué bons y satisfets vénen; ab la cara se 'ls coneix que tenen salut per vendre.

Dos dias després d' haver retornat á dita vila, los tres amichs prengueren lo tren del matí y á las 11 horas posaren los peus en el andén de la estació de Barcelona; tot seguit pujaren en un cotxe de tramvia que 'ls deixá á la porta de la casa dels pares den Ricardo. Carinyosa fou l' arribada; la mare no cabia en sí de contenta y prodigá á n' en Desideri, las més expressivas paraulas d' agraïment.

En Ricardo, tot abrassant á sa mare, li digué: ¡ah! mamá, quan be y fort me trobo; es que he après á estimar lo do de la salut,

Hi ha pera vendre una gran partida de RESIDUOS D' UNA INDUSTRIA, molt útils com adobs pera la vinya y garrofers y de resultats probats, que se donará á bon preu.

Informarán en la Administració de L' ART DEL PAGÉS, Primpcesa, 11 y 12, Barcelona.

MOLINS DE VENT per regar, per serrar y per moldre.
TAMBÉ SE FAN

SENIAS DE ROSARI que ab un petit animal donan un doll d' aygua per poguer regar á tesa.

RODAS PER REGAR, per molins y per fàbricas.
TURBINAS PER MOLÍ y electricitat.

ARIETS y tota mena de màquines per aygua.

ENRICH SOLER.
Ausias March, 149, BARCELONA.

CEPS AMERICANS
PER VENDRE.
LOTS y GIRAUD.
Primpcesa, 12, entr.º

á no dissipar la preciosa joventut, y la contemplació y estudi de las maravellas de la Naturalesa m' han revelat que si pensém ab las cosas de la terra, no hem d' oblidar las del cel y que tota nostra atenció y cuydados deuen encaminarse, no tan sols á conservar la salut del cos, si que també la del esperit.

Luego, el jove, apretá ab efusió las mans d' en Desideri, dihent-li: ¿cóm li pagaré lo molt que li dech? ¿Cóm? li respongué, conmogut, son amich; ¿Cóm? tenint sempre present que, l' home te dos naturalesas; que si la una 's robusteix ab lo treball y l' exercisi, l' altre 's vigorisa ab la cultura intelectual y moral, y qu' á totes dos hem d' atendre.

MIQUEL CUNÍ Y MARTORELL.

NOTICIAS, CULLITAS, FIRAS Y MERCATS.

Més sobre preus d' adobs minerals.

Enterats dels preus corrents de primeras materias pera la fabricació d' adobs pera las terras, debém fer constar que la coneguda casa J. Alesan, de Barcelona, ven ditas primeras materias als mateixos preus que insertárem en l' article, firmat per D. Mariano Capdevila y Pujol, en nostre número anterior.

Hem de fer constar que dita casa ven los adobs minerals preparats ja y á preus sumament econòmichs.

Dihém aixó, porque al citar una casa determinada, equivalia á citar las demás, donchs totes procuran ajustarse lo possible als preus corrents de las primeras materias en la plassa; ab lo qual creyém s' entendrá que L' ART DEL PAGÉS no te preferencia per cap d' ellas, donchs á totes las considera igualment.

Castellví de la Marca.

L' aixut que aqueix estiu s' ha deixat sentir, ha fet perdre molts productes de la terra que servían d' aliment á la gent del camp durant l' hivernada. Si 'l poch vi cullit no agafa un xich de bon preu hi haurá un trist hivern pels pagesos que viuen tantsols de lo que ab son treball fan produhir á la terra.

La cullita dels rahims ha sigut molt petita, no per falta de fruyt, puig que 'ls ceps ne tenian ab abundancia, però si per esser aquets molt poch y estar encara molt atrassada la nova vinya en que tant esperan los pagesos.

Fraga.

Está un poch més animat lo negoci de las figas; aquest any, gracias al aixut se poden assecar ab tota comoditat, resultant de

GRAN ESTABLIMENT D' HORTICULTURA

de JOAN CAMPRUBÍ, en Sant Joan Despí.

Gran colecció d' arbres de tola mena de las millors classes trovarán los que 'ns honrin ab sas demandas. — Los criaderos están situats á poca distancia de Barcelona, a prop del baixador de Sant Joan Despí, sobre la via férrea de Tarragona y tocant á la carretera de Sant Boy del Llobregat.

Pera las demandas, dirigirse á JOAN CAMPRUBÍ, horticultor.

Sant Joan Despí.—Barcelona (Espanya).—Sant Joan Despí.

GRAN ESTABLIMENT D' APICULTURA MOVILISTA Ó MODERNA.

E. DE MERCADER-BELLOCH: CÓRCEGA, 271, GRACIA. (Barcelona.)

Premiat en varias Exposicions nacionales y extranjeras.

Aquesta antigua casa, acreditada per la bondat de sos productes, ha adquirit novas máquinas que li permeten perfeccionar la fabricació de colmenas (buches, ruscos ó arneras) y demás utensilis necessaris per lo seu maneig, y en particular la elaboració del panal artificial (brésca) que fabrica ab cera pura d' abellas. S' envian catálechs gratis á qui 'ls demani. La casa s' encarrega de la formació de presupuestos é instalació de colmenars.

El Colmenero Español.

Órgano oficial de la Societat Espanyola d' Apicultura, periódich dedicat exclusivament al cultiu de las abellas.

Director-Propietari: E. DE MERCADER-BELLOCH.

Fa cinch anys que se publica, y surt cada mes per quaderns de 16 páginas ab cuberta.

Preu de suscripció: 5 pessetas al any.

GUÍA DEL APICULTOR BRITÁNICO, per Mr. Th. Wm. Cowan, traduht al espanyol per E. DE MERCADER-BELLOCH. 2 pessetas en rústica y 2.50 encuadernat en mitja pasta. Se ven en la Administració del Colmenero Español. Córcega, 271, Gracia, en las principales librerías d' Espanya y en lo Consultori-Mostrari Agrícola, carrer de la Primpcesa, n.º 12, entressol. — BARCELONA.

* Pera cerciorarse de la veritat de nostre anunci, nos será molt agradable una visita de nostres clients als establiments de producció.

JOAN CAMPRUBÍ
HORTICULTOR.

Sant Joan Despí.
Barcelona (Espanya).

aixó que la qualitat del gènere es excel·lent. Sos preus son á dotze y tretze rals l' arroba aragonesa. — M.

15 Septembre 1897.

Lleyda.

La fira de bestiar de llana celebrada darrerament á Lleyda va ser bastant animada, acudint á ella de 14 á 15.000 caps en varis remats. Las tranzaccions foren també d'importancia, encara que no s'vengué tot lo bestiar, regint per terme mitj los següents preus: anyells, de 11 á 13 pessetas; ovellas, de 15'50 á 18 id.; moltons, de 21 á 22'50 id.

17 Septembre 1897.

Manresa.

A principis de mes comensáren en el Plá de Bages las operacions de la verema, que aquest any s' han avansat á lo menos de 15 días, degut á que, á causa de las fortas y continuadas calors, la maduració dels rahims ha vingut en aquesta comarca avans de lo acostumat. La verema ha sigut relativament abundanta y 'ls vins de superior qualitat. En cambi, la recolecció de las monjetas, que es molt important en el regadiu de Manresa, no deixa satisfets als cultivadors, donchs la extraordinaria calor estival ha mermat la quantitat de la cullita y ha influhit desfavorablement en la qualitat.

Sant Feliu de Guixols.

Sols ha pogut recolectarse un ters ó tot lo més la meytat del suro que produheix aquet pays, á causa de la escassetat de plujas que experimentém fa uns tres anys, important merma pera 'ls propietaris, que, sensible sempre, ho es més per tenir aquet material preus alts en el mercat.

Sitjes.

S' ha acabat la verema, que ha resultat abundantíssima y de superior qualitat, estant molt satisfets los pagesos. Deu fassi que 's pagui á bon preu per lo be de tothom.

Tortosa.

Ha terminat la recolecció de la cullita de garrofas: ha sigut un poch més que mitjana, però el fruyt ha resultat en algunas partidas un poch més prim que altres anys per la falta de plujas; no obstant, se paga á 4'25 pessetas el quintá de 42 kilograms.

La del arrós se presenta excel·lenta, y, segons noticias, aquest any se 'n recullirán alguns quintás més que l' any passat y de superior qualitat, si alguna pedregada no la destrueix.

VINYAS AMERICANAS Y EUROPEO-AMERICANAS
GRANS VIVERS DEL PANADES. Empells, arrelats y estacas.
Sant Sadurní de Noya. — MIR, ROMEU Y C.^a — Sant Sadurní de Noya.

LA CATALANA.

SOCIETAT DE SEGURS CONTRA L' INCENDI Y LAS EXPLOSIONS

A PRIMA FIXA,

domiciliada en Barcelona: Dormitori de S. Francesch, n.º 5, en la casa de sa propietat.

Tant per son capital y reservas, que es de 30 milions, com per esser l' única societat en un tot catalana de las de la seua indole, ha merescut la confiança del públich y sobre tot dels catalans amants de la terra, que no volen cercar fora de casa lo que en sa casa tenen de tota garantia, de manera que comptant 32 anys de vida en 31 Desembre 1896 tenia assegurats capitals que suman

550.741,848'06 pessetas

y ha pagat per 4.413 sinistres

5.803.943'11 pessetas.

Son Director es D. Ferran de Delás, ex-diputat á Corts, Abogat y propietari.

LA CATALANA se troba representada en totas las poblacions importants d' Espanya.

Ayuntamiento de Madrid

MIR, ROMEU
y Companyia.

S. Sadurní de Noya

Envian los catálechs y preus corrents de sos productes á qui 'ls demana.

En quant á la d' oli, se calcula que será més que regular: el fruyt va avansat més d' un mès, y més d' un mès avans que l' any passat comensará la mólta.

Los ponséms pera fer confitures, que se cullen en la privilegiada partida de Bitem d' aquet terme, superan en magnitud y en molla tendra y blanca als que se crían en los regnes de Valencia y de Múrcia. Hi ha exemplars de 3 y 4 kilos. Aquest any n' hi haurá regular cullita: se sol cotisar á 4'50 pessetas arroba de 10 kilos al peu del arbre.

Valls.

Ha terminat la operació de la verema. Aquesta no ha sigut molt abundant, degut á la seca que s' ha suferit aquet estiu, y á la filoxera, que ha continuat desentrotllantse en terribles proporcions. El preu que s' ofereix es afortunadament molt elevat, donchs s' han fet transaccions de 26 á 28 pessetas las 18 arrobas de verema blanca y de 19 á 22 la de color, cosa que pocas vegadas ha sigut.

Vendrell.

Encara que no acabats del tot los travalls de trascolar de la actual cullita, se pot ja formar judici exacte, pels primers vins que s' han elaborat, de las classes que en lo present any podrà oferir á la demanda vinícola nostra comarca. Aquells son bons; y no creyém pecar d' exagerats al afirmar que es l' actual un dels anys en que nostres vins ofereixen un tipo més igual en sa generalitat, y no presentant notables diferencias com succeheix en algunas cullitas. Si be alguns anys, pochs, hem vist nostres vins ab una mica més de forsa alcohólica que la que tenen los del actual, en aquest pot considerarse que oscilará al voltant dels 13 graus Salleron cuberts. Lo color en los negres, bo.

Diferentment de com se produhía en passadas épocas, hem de parlar de classes al referirnos al producte del rahim en nostre pays, ja que avans era molt senyalada y reduhida la partida de vi que no fos del negre, elaborantse en la actualitat, si be en major escala del citat, en bastanta importancia del verge y en una mica menos del rosat, aixó per lo que respecta al rahim negre, puig de blanch se n' ha elaborat sempre, especialment en determinats termes de la comarca.

En quant als preus ab los quals s' ha inaugurat la present campanya vinícola pot dirse, segons frase d' un comerciant al engrós *que pera 'ls vins negres regeixen los preus que vol lo comprador, y pera 'ls blanchs imperan los preus que vol lo propietari*. Aixó es, efectivament, lo que en síntesis pot dirse de com aném en materia de preus; quedant en lo just medi lo dels verges per los que 's pagan

MÁSTIC VEGETAL INALTERABLE

PERA TOTA CLASSE D' EMPELTS

y feridas de las plantas

Indispensable als arboricultors, hortelans, jardineros, viticultors y agricultors en general.

Se pot usar sempre y no danya may. Una sola capa basta pera cubrir l' empet y curar las feridas dels arbres.

BARCELONA. — Carrer de la Primpcesa, 11 y 12. — BARCELONA.

Ayuntamiento de Madrid

MÁQUINAS PARA EMPELTAR DE 4 Á 5 MIL CEPS DIARIS

PREU: 75 PESSETAS UNA

Carrer de la Primpcesa, 11, entressol, Barcelona. Rafiá á 6 rals kilo.

CONSTRUCCIONS É INDUSTRIAS RURALES
per D. JOSEPH BAYER

Quedant poch exemplars d' aquesta tan útil obra per tots los propietaris rurals, diferents vegadas anunciada en aquesta Revista al preu de 10 pessetas exemplar, y desitjant son autor realisar en breu plaso los que li quédan, ha resolt fer una rebaxa del 20 per 100 per tots los subscriptors á L' ART DEL PAGÉS que passin a recullir dita obra en lo *Consultori-mostrari agrícola*. Primpcesa, 12, entressol, costantloshi solament 8 pessetas los dos tomos.

20 pessetas la carga de 121'60 litres, mentres lo comers refusa 'ls negres á 15 pessetas per igual mesura y paga per los blanchs, 26, 27, 28 y fins més pessetas per aquella unitat.

15 Septembre 1897.

Vilanova y Geltrú.

Ha terminat la cullita dels rahims que ha resultat espléndida, lo mateix en quantitat que en qualitat. Los culliters n' están contents, porque pitjor hauria estat que hagués sigut curta y dolenta, pero los amarga la satisfacció la creencia en que están alguns de que aquest excés de producció sia efecte de la notable difusió que ha fet la filoxera, quan rodejat nostre terme d' altres que res han fet pera retardar los avensos de la plaga, no ha pogut nostre *Sindicat de defensa* sostenir, ab lo vigor d' altres anys, la campanya d' extinció.

No será, no obstant, nostra encontrada la que menos treballarà pera la reconstitució, essent ja pochs los culliters que en major ó en menor escala, no la hajan empresa.

Mercat de Sant Celoni.

Bestiar.—Badells per carn, á 7 rals carnicera, regularment demanats. Idem magres, preus alts. A causa d' haber plogut durant la primera quinzena, tots los agricultors s' han animat y com que se habían sembrat pastos en sech que are neixen y l' herba ha rebrotat, hi ha molt d' esperit pera comprarne, cosa que donat lo caràcter dels habitants que afluhim á aqueix mercat, succeheix sempre després d' una mala temporada. N' hi han que 's pagan fins á rahó de 8 á 12 rals carnicera.

Porchs.—Se 'n venen pochs y á bons preus.

Grans.—Fasols manresans, de 25 á 26 pessetas la quartera de 75 litres.—Fabas, de 12 á 12'50 id., id.—Ordi, de 8 á 9.—Pámula, de 9 á 10.—Llovins, á 9.

Nous.—De 14 á 15 pessetas hectólitre.

Viram.—Preus regulars y bastant demanats.

Ous.—De 1'40 á 1'45 pessetas dotzena.—Cunills casulans, baratos. — P.

15 Septembre 1897.

Vins.

El mercat de Certe se ressent més que cap altre del excedent de cullita dels departaments del Hérault y del Gard. D' aquí que no estiga ben definida sa marxa y que 'ls cursos no sigan encara regulars. Los preus pera 'ls vins del pays se sostenen, com los nostres, al voltant de 2 franchs el grau ó un poch menos si 'ls vins deixan alguna cosa que desitjar. Las bonas classes de nostres vins vells que

Estació Ampelográfica Catalana.

CEPS AMERICANS. -- HÍBRIDS LOS MÉS RESISTENTS Á LA FILOXERA. -- VARIETATS EUROPEAS EMPELITADAS SOBRE PEU RESISTENT. ESCOLA PRÁCTICA D' EMPELITADORS la primera creada en Espanya.

S' ha publicat el *Catàlech* n.º 12, el qual se remeterá á qui 'l demani.

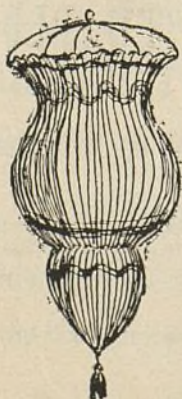
Per demandas, informes y noticias, dirigirse á D. ANTON UBACH SOLER, (propietari) TARRASSA.

ESTACIÓ
AMPELOGRÁFICA
CATALANA.

Dirigirse á Don

Anton Ubach Soler
PROPIETARI.
TARRASSA.

FABRICA DE FANALS DE PAPER

GLOBOS AEROSTÁTICHs, VENTALLS Y ESPANTAMOSCAS

de A. MILLAT

Successor de A. BOSCH.

Carrer del Bou de la Plassa Nova, 13. - BARCELONA.

Se venen gots de vidre de tots colors per il·luminacions ab sos corresponents velots de cera en lloch del oli, per ser més net y més económic, y cadeneta pera penjarlos. — Serpentinass y paperets retallats de varios colors pera professons y festas.

NOTA.—Aquesta casa está encarregada de cobrar las anyadas de L' ART DEL PAGÉS.

son ja raras, son molt buscades y se colocan bé, aixís com los blanchs de totas procedencias, dels quals n' hi haurá enguany molta carestia.

Convensut el comers de Burdeos de la gran insuficiencia del rendiment actual vol aprovisionarse y elegeix tot lo bó que troba en vins dels pays, esperant que 'l moviment inciat anirà encara en augment tant com avansi la elaboració que, pera molts propietaris será ben aviat feta, per el poch fruyt que han portat los ceps.

Pera 'ls vins espanyols el mercat francés se ressent de la falta de compradors. Los cursos se sostenen ab fermesa y las arribadas van en augment, però la major part son de vins ja venuts.

De Paris Bercy diuen que ja han comensat las transaccions sobre 'ls vins nous, encara que en petita escala; no se precipitan en las compras, creyent obtenir concessions en las classes de 1896 que van essent molt escassas. Los vins novells alcansan de 24 á 26 franchs l' hectòlitre, pera 'ls bons de Valencia, Alicante y Priorat.

Las no bonas classes que s' ofereixen al comers, tant en vins del pays com en estrangers, fa que hi hagi calma relativa en los mercats francesos. Son molts los vins que sembla provenen d' una maduració ó fermentació defectuosa dels rahims ó del most, ja que 'l gust dols es indici casi segur d' una més ó menos prompta acedificació y que se tem será el principal defecte que tindrán no poch dels vins d' enguany, donchs s' observa lo mateix fenomen en diferents vins d' Argelia, Fransa, Espanya é Italia, lo qual fa que negociants y propietaris vulgan coneixer en definitiva lo que serán tots los vins de la cullita de 1897, avans d' entrar de plé en las compras y vendas. D' aquí, donchs, que no se coloquin, encara que hi ha també dificultat d' elecció, majors quantitats y que 'l comers atenga sols de preferencia las ordres precisas pera l' assortit de la clientela.

L' Oranie Agricole.

Agrahim l' envió del primer número d' un periódich mensual d' agricultura, de viticultura y d' apicultura que ab el titol que encabessa aquestas ratllas ha comensat á veure la llum pública á Orán, ab la idea de *ser útil*.

Estimém en tot lo que val y significa la visita de nostre company y li establim gustosissims el cambi desde aquet número; esperant veure'ns correspostos en lo succeïssiu ab sas periódicas visitas de cap de mes, pera la *ensenyansa mútua*.

L' ART DEL PAGÉS saluda afectuosament al nou colega *L' Oranie Agricole* en sa aparició y li desitja molta prosperitat en la tasca que ab tan bons auspicis ha comensat y pera que pugui seguir per lo camí emprés; sintetisat en las paraulas: *Independencia y mutualitat*.

Agricultura y Zootecnia.

S' ha publicat el quadern 93 de tan important obra que edita la casa de don Joan Romá, redactada per l' enginyer D. Joaquim Ribera.

Hi ha pera vendre á molt bon preu una partida de 1.500 EMPELTS DE SUMOLL Y XAREL-LO sobre *riparia Gloria y rupestris Martin*, molt ben soldats, donchs son de dos anys y tenen 40 centímetres de llargada.

Informarán en la Administració de *L' Art del Pagés*, Primpesa, 11 y 12, Barcelona.

VALLS GERMANS ENGINEERS CONSTRUCTORS.

TALLERS DE FUNDICIÓ Y CONSTRUCCIO, FUNDATS EN 1854.

Carrer de Campo Sagrado, 19, (ensanxe Ronda de S. Pau). — BARCELONA.

Premiats ab 23 medallas d' or y plata, 3 Grans diplomas d' Honor y 2 de progrés per sas especialitats.

Maquinaria é instalacions complertas, segons los últims adelantos, pera
Fàbricas y molins d' oli, pera petites y grans cullitas, prempsas hidràulicas, d' engranatxes, de molineta ó palancas, etc., etc. — Fàbricas de fideos y pasta pera sopa, mogudas per caballeria y per motor. — Fàbricas de xocolates, en petita y gran escala, mogudas á bras, per caballeria y per motor. — Fàbricas de farinas y sos anexos de molineria. — Prempsas pera vins, bombas pera trafegar, etc., etc. — Màquines de vapor, motor á gas, turbinas, torns, bógits, etc., etc. — Especialitat en prempsas hidràulicas y de totas classes, pera totas las aplicacions, ab models de sos sistemas privilegiats. — La casa ha verificat y segueix montant continuament instalacions en tot Espanya, América y extranger. Numerosas referencias.

DIRECCIÓ PER TELÉGRAMAS:

VALLS.-Campo Sagrado.-BARCELONA.

Teléfono núm. 595.

BIBLIOTECA AGRÍCOLA CATALANA
de L' ART DEL PAGÉS.

Consta de 6 volums á 1 pesseta cada un. — *Primpesa*, 12, *entresol*, Barcelona.

Màquines Agrícoles y Vinícoles.

La coneguda casa de Albert Ahles, de Barcelona, acaba de publicar un complet y luxós *Catàlech general de las Màquines Agrícoles y Vinícoles* que se troban en venda en lo citat establiment del Passeig de la Aduana números 15 y 17. Dit catàlech honra à la casa, dona á comprendre la importància que ella te en dit ram y basta per sí sol pera demostrar quan fundadament ocupa 'l primer lloch entre las de sa classe á Espanya.

Lo Sr. Ahles procura possehir totas las novetats en maquinaria agrícola y fins n' es constructor d' algunas d' ellas. Basta, per aixó, fullejar lo catàlech últimament publicat, donchs consta de 200 planas y aprop de 1.000 figuras. Se remet per 1'50 pessetas, enviant son valor en sellos de correu.

FIRAS DE CATALUNYA.

OCTUBRE. — *Barcelona*. — 18 y 28 Vilafranca. — 28 Cardona. — 30 Voltregá (Sant Hipòlit). — 31 Torrellas de Foix. — Caldas de Montbuy, dissapte avans del segon diumenge. — Marata, quart diumenge. — Cardona, diumenge últim.

Girona. — 15 Ripoll, Camprodon. — 18 Figueras, Hostalrich, Olot. — 27 Andorra. — 28 Peretallada, Planés. — 29 Girona. — Palafrugell, tercer diumenge. — Pontmajor, primer diumenge.

Tarragona. — 15 Vendrell. — 19 Ulldecona. — 26 Mora la Nova. — Altafulla, últim diumenge. — Brafim, segon diumenge. — Selva (la), últim diumenge. — Valls, diumenge després del 21.

Lleyda. — 3 Cubells, Llesuy. — 8 Viella. — 9 Llès. — 10 Pobleta de Bellvehí. — 11 Bellver. — 15 Esterri de Aneo, Lleyda. — 18 Verdú. — 20 Bosost. — 22 Tirviá. — 27 Bellvis. — 28 Pons. — 29 Turbiá. — Borjas Blancas, quart diumenge.

FESTAS MAJORS.

OCTUBRE. — *Barcelona*. — 2 Hostafranchs. — 6 Calonge. — 12 Sant Feliu de Llobregat. — 15 Avinyonet. — 28 Santa Eulària de Vilapiscina. — Caldas de Montbuy, diumenge segon. — Corts de Sarriá, id. — Palautordera (Santa Maria), id. — Pobla de Lillet, diumenge primer. — Santa Fè del Panadés, diumenge segon. — Tavertet, diumenge quart. — Vallirana, diumenge tercer.

Girona. — 3 Urús. — 6 Medinà. — 11 Flassá. — 24 Banyolas. — 29 Girona. — Cabanellas, diumenge tercer. — Palau Sator, diumenge primer. — Sant Pere las Presas, diumenge segon.

Tarragona. — 4 Porrera. — 18 Ulldecona. — 21 Alcover, Milá, Prades. — 27 Dosayguas. — Montmell, diumenge segon.

Lleyda. — 2 Serós. — 26 Bellvis. — Alás, diumenge tercer. — Betreu, diumenge primer. — Granyena de Garrigas, diumenge primer. — Santé, diumenge segon.

IMPREMTA BARCELONESA, carrer de las Tapias, número 4, Barcelona.

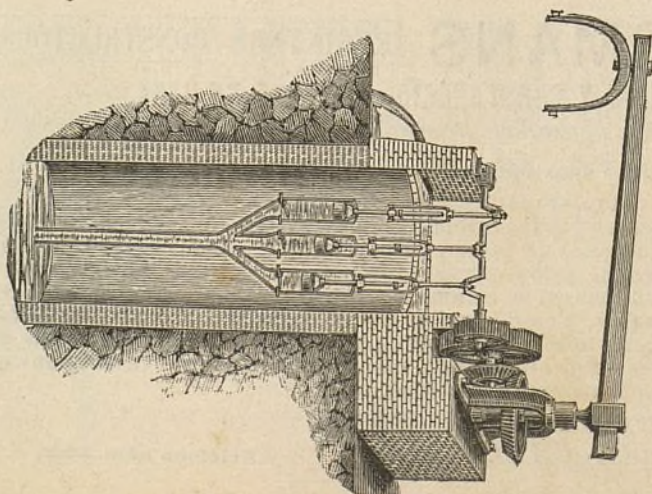
ALS SUSCRIPTORS DE L' ART DEL PAGÉS

La Administració d' aqueix periòdich recorda als seus abonats que estan en descubert, se serveixin saldar comptes y posarse al corrent de la anyada, ja siga directament à la sucursal, carrer del Bou de la Plassa Nova, n.º 13, papereria, ó per medi de sellos de 0'15 cts., remesos en carta al carrer de la Primpcesa, n.º 11, Barcelona.

TURTOS
DE
COCO Y LLINOSA
en cocas y en farina
PER ALIMENT
DEL BESTIAR
y tot lo que tinga
relació ab la
AGRICULTURA

Dirigirse al
CONSULTORI-MOSTRARI
AGRICOLA
Primpcesa, 12, entressol,
BARCELONA.

BOMBAS SIMPLIFICADAS.

Vegis lo número 160 de *La Paquesia*, ahont s' hi trobarán esplicacions detalladas d' aquest sistema de bombas que á una fondària de 4 metros á 30, treuen de 500 á 90 litres d' aygua per minut y colocadas ab tots sos accessoris no més valen de 625 ptas. á 975 respectivament; passant d' un 10 per 100 més que qualsevol artefacte dels coneguts fins avuy per elevar aygua. — Dirigirse als constructors, **Srs. Moratones y Companyia**, Llinàs del Vallès, ó al Director de L' ART DEL PAGÉS.